REJESTR DOTYCZY:

Nr. rejestracyjny

GRUDZIŃSKI Antoni

z d. .....

s/c Antoniego i Kazimiery

z d. Mokrzyckiej

ur. 17.11.1897 w Wilno

kraj: .....

zm. 1.12.1981 w Londyn

kraj: Wielka Brytania

pochowany spopielony

Dane personalne

Gen. brygady

Virtuti Militari

Źródła i bibliografia

Tydzień Polski 5 i 12.12.1981 - nekrologi
Dziennik Polski 9,10,14 i 18.12.1981 - nekrologi

"DP" 10/XII/81

Ś. † P

GENERAŁ BRYGADY

ANTONI GRUDZIŃSKI

kawaler Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski i Orderu Virtuti Militari V klasy, odznaczony Krzyżem Niepodległości, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, brytyjskim O.B.E., belgijskim Croix de Guerre z palmami i holenderskim De Bronze Leeuw.

Urodzony 17 listopada 1897 w Wilnie — zmarł w wyniku tragicznego wypadku drogowego 1 grudnia 1981 w Londynie.

Msza św. za spokój Jego duszy zostanie odprawiona w Brompton Oratory w Londynie w poniedziałek 14 grudnia o godz. 2, po czym w gronie najbliższej rodziny i towarzyszy broni nastąpi spopielenie zwłok w Mortlake Crematorium.

Nieodżałowanego towarzysza wspólnej doli z żalem żegnają:

GEN. DYW. STANISŁAW MACZEK,
GEN. BRYG. KLEMENS RUDNICKI
ORAZ ZRZESZENI
W KOŁACH 1 DYWIZJI PANCERNEJ
ROZSIANI PO ŚWIECIE PANCERNIACY

Zgodnie z ostatnią wolą Generała prosimy zamiast kwiatów złożyć datki na Fundusz Sztandarów Wojska Polskiego w Instytucie i Muzeum im. Gen. Sikorskiego, 20 Princes Gate, London SW7.

Transport do krematorium zapewniony.

3178

"DP" 9/XII/81

Ś. † P

GENERAŁ BRYGADY

ANTONI GRUDZIŃSKI

ostatni dowódca 10 Brygady Kawalerii Panc. 1 Dyw. Panc., sekretarz Kapituły Orderu Virtuti Militari, wiceprezes Zrzeszenia Kół Pułkowych Kawalerii, współpracownik Instytutu Polskiego i Muzeum im. Gen. Sikorskiego, kawaler orderów: Virtuti Militari kl. V i Krzyża Komandorskiego Odrodzenia Polski, odznaczony Krzyżem Niepodległości, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami oraz wieloma odznaczeniami polskimi i zagranicznymi, zmarł w tragicznym wypadku w Londynie 1 grudnia 1981 r.

Zasłużonego żołnierza Polski Niepodległej z żalem żegnają

KOŁO GENERAŁÓW I B. WYŻSZYCH DOWÓDCÓW,
RADA WOJSKA,
ZRZESZENIE KÓŁ PUŁKOWYCH KAWALERII,
ZRZESZENIE KÓŁ ODDZIAŁOWYCH BRONI PANCERNEJ
INSTYTUT POLSKI I MUZEUM
IM. GEN. SIKORSKIEGO

3177

Uwagi:

ADRES: 48, Home Park Road, London S.W.19,
tel. 946 2025

Nowy kwestionariusz dla Who's Who Among Poles wysł. 12.11.7o.

Źródła i bibliografia:

* Rocz.Ofic.1932.153.42o, of.sł.st.kaw.rtm. 1.1.29, dypl. /* 17.11.1897/, VM5, KW2, KZ sr.	12o/32/
* Karta ewid. SKO	4o1
* Kwestionariusz dla Who s Who Among Poles z 26.3.64.	134
* Polski Londyn ed. 1o	
* Polski Londyn i Polacy w W.Brytanii	149-A.

FREE EDITORIAL ENTRY

Please fill in the details requested below and post this form to-day

to The Editor, WHO'S WHO AMONG POLES
298, Northfield Avenue, London W.5, England.

The information is for editorial use only: no obligation is involved.

NAME GRUDZIŃSKI ANTONI
(Surname) (Given) (Middle. If woman give maiden surname)

BIRTH NOVEMBER 17 1897 POLANA WIELKA
(month, day, year) (place of birth)

NATIONALITY POLISH Naturalisation, from

FATHER ANTONI MOTHER KAZIMIERA MORAWSKA
(Given) (Middle) (Surname) (Given) (Maiden Surname)

SPOUSE GLORIA WALDO MAY 29 1948
(Maiden name of Wife or name of Husband) (Month, day, year of marriage)

CHILDREN

(give names in order of birth, place, year of birth, if daughters are married give husband's names also)

EDUCATION (Name of Institution, degree and year received)
GENERAL STAFF COLLEGE – WARSAW, 1926-28

PROFESSION (If specialist state branch)
REGULAR OFFICER (CAVAL.). GENERAL STAFF - OPER. BRANCH. NOW RETIRED.

PRESENT POSITION Held OBECNIE: PICTURE RESTORER

PRINCIPAL CAREER ACTIVITIES, in Chronical Order:

Organization	Company or Institition	City and State	Position	Inclusive years
1-st POLISH ARMOURED DIVISION ASSOCIATION		LONDON	V-PRESIDENT	22 (FROM 1949)
POLISH CAVALRY ASSOCIATION		LONDON	V-PRESIDENT	5 (FROM 1966)
14TH POLISH LANCERS REG. ASS.		LONDON	PRESIDENT	14 (FROM 1957)

MILITARY SERVICE AND AWARDS:
POLISH ARMY: 1918-1949.
2-ND IN COM. 14-TH LANCERS REG., CHIEF OF STAFF 2ND CAVALRY DIVISION. STAFF (OPER.) OF GEN. INSPECTOR OF THE ARMED FORCES. STAFF (OPER.) OF C. IN C. ARMED FORCES, C.O. 1-ST RECC. REG., 2ND IN COM. 16 ARMOURED BRIGADE. 2-ND IN COM. 10TH ARM. BRIGADE. COMMANDER 10TH ARMOURED BRIGADE. C.O. DIVISIONAL GROUP P.R.C.
POLISH: V.M. Gc. V; INDEPENDANCE CROSS; CROSS OF VALOUR – 4; GOLD. CROSS OF MERIT WITH SWORDS; SILVER [illegible]

(month, day, year) (place of birth)

NATIONALITY POLISH Naturalisation, from .....

FATHER ANTONI ..... MOTHER KAZIMIERA MORAWSKA .....
(Given) (Middle) (Surname) (Given) (Maiden Surname)

SPOUSE GLORIA WALDO ..... MAY 29 1948 .....
(Maiden name of Wife or name of Husband) (Month, day, year of marriage)

CHILDREN .....

.....

(give names in order of birth, place, year of birth, if daughters are married give husband's names also)

EDUCATION (Name of Institution, degree and year received)
GENERAL STAFF COLLEGE – WARSAW, 1926-28

PROFESSION (If specialist state branch)
REGULAR OFFICER (CAVAL.). GENERAL STAFF - OPER. BRANCH. NOW RETIRED.

PRESENT POSITION Held OBECNIE: PICTURE RESTORER

PRINCIPAL CAREER ACTIVITIES, in Chronical Order:

Organization	Company or Institition	City and State	Position	Inclusive years
1-st POLISH ARMOURED DIVISION ASSOCIATION		LONDON	V-PRESIDENT	22 (FROM 1949)
POLISH CAVALRY ASSOCIATION		LONDON	V-PRESIDENT	5 (FROM 1966)
14TH POLISH LANCERS REG. ASS.		LONDON	PRESIDENT	14 (FROM 1957)

MILITARY SERVICE AND AWARDS:
POLISH ARMY: 1918-1949.
2-ND IN COM. 14-TH LANCERS REG., CHIEF OF STAFF 2ND CAVALRY DIVISION. STAFF (OPER.) OF GEN. INSPECTOR OF THE ARMED FORCES. STAFF (OPER.) OF C. IN C. ARMED FORCES, C.O. 1-ST RECC. REG., 2ND IN COM. 16 ARMOURED BRIGADE. 2-ND IN COM. 10TH ARM. BRIGADE. COMMANDER 10TH ARMOURED BRIGADE. C.O. DIVISIONAL GROUP P.R.C.
POLISH: V.M. CL. V; INDEPENDANCE CROSS; CROSS OF VALOUR – 4; GOLD. CROSS OF MERIT WITH SWORDS; SILVER CROSS OF MERIT; WAR MEDAL – 3.
BRITISH: O.B.E. AND WAR AND CAMPAIGNE MEDALS.
FRENCH: LÉGION D'HONNEUR - CHEVALLIER; CROIX DE GUERRE AVEC PALME. MED. COMMÉMORATIVE DE LA GUERRE 1914-18, AND 1939-45, CROIX DES COMBATTANTS.
NETHERLANDS: CROSS OCH BRONZEN LEEUW.
BELGIUM: CROIX DE GUERRE 1940 AVEC PALME.
YUGOSLAVIA: ROYAL ORDER ST. SAVA - IV CL.
RUMANIA: ROYAL ORDER STAR OF RUMANIA - IV CL.

PRINCIPAL WORKS (scientific, literary etc., - with date of publication and name of publishers; architectural, artistic etc. - with date of completion).

1-st Polish Armoured Division in the North-West Europe Campaign 1944-1945.
Publ. 1964 by Pol. Caval. Ass. London

Polish Military Order „Virtuti Militari" - History and Members of the Order.
Will be published in 1971 by Polish Cultural Fundation, London

MEMBERSHIP (List professional societies, associations, etc.; indicate in any offices held, and inclusive dates)

V-President 1-st. Polish Armoured Div. Association - from 1949
V-President Polish Cavalry Association - from 1966
Chairman The Falais Benevolent Trust Fund - from 1950
President of 14-th Polish Lancer Regimental Association - from 1957
Full Member of Polish Institute and Gen. Sikorski Museum - from 194
Ass. Member International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works - from 1960

AWARDS, HONORS AND PRIZES (If awards are for specific works, please indicate which)

Order of Lafayette (USA - France)
for uphold and defence the ideals of Justice, Freedom, Democracy and Peace.

BIOGRAPHICAL SOURCES (List magazine and newspaper articles about you; give exact date of issue, or volume and number. Also, list directories, who's who, etc. in which you are included).

Żołnierz Polski - No. 7. 1. Tij. 1933. Warszawa
Tydzień Polski - 10 Sept. 1963
Wiadomości - No. 1004, 30 May 1965, No. 1010, 8 Aug. 1965.

HOME ADDRESS 48 Home Park Road. London SW.19 7HN England 01-946-2095
(Street) (City) (State) (Phone)

OFFICE ADDRESS " — " — " "
(Organization) (Street) (City)

(State) (Phone)

Date prepared 1.IX.1971

Signature A. Deskiński
(person preparing questionnaire)

SEKRETARIAT
KÓŁ ODDZIAŁOWYCH

Panc

Dypl

I. P. Panc.

CZŁONKOWSKA KARTA EWIDENCYJNA

1) NAZWISKO i IMIĘ :	2) STOPIEŃ WOJSKOWY i STARSZ. lub DATA AWANSU:	3) DATA URODZENIA:	4) RODZAJ BRONI (SŁUŻBY):
GRUDZIŃSKI Antoni	Pułkownik Dypl. 1.1.1945.	17.11.1897.	Broń Pancerna.

5) OSTATNIE FUNKCJE w P.S.Z. w OKRESIE 1939-1946 ROKU (wymienić 3 ostatnie funkcje i podać oddział w którym były pełnione) :

a. Z-ca Szefa Misji N.W. przy C.inC. 21st Army Group
b. Z-ca Dowódcy 10. Brygady Kawalerii Pancernej.
c. Dowódca 10. Brygady Kawalerii Pancernej.

6) SPECJALNOŚCI WOJSKOWE:

Dział operacyjny
Broń pancerna

7) OSTATNI STAN ZDROWOTNY:

a) obecny według oceny własnej Dobry

b) ostatnio posiadana kategoria zdrowia w wojsku "A" bez zastrzeżeń.

8) STAN RODZINNY:

a) samotny (tak - nie)

b) żonaty tak

c) ilość dzieci w wieku szkolnym do lat 18-tu

d) ilość dzieci w wieku powyżej 18 lat

c) miejsce (kraj) zamieszkania rodziny

9) ZAWÓD CYWILNY:	10) NABYTA SPECJALNOŚĆ i WYSZKOLENIE PO WOJNIE:	11) OBECNY RODZAJ ZATRUDNIENIA:

12) CZY NALEŻY DO INNEJ ORGANIZACJI O CHARAKTERZE KOMBATANCKIM ALBO SFOŁECZNYM POZA KOŁEM CDDZIAŁOWYM - (wymienić nazwę tej organizacji):

S.P.K.

13) DOKŁADNY ADRES POCZTOWY:

48, Home Park Rd, Wimbledon Park, London, S.W.19. tel WIM 2025.

14) UWAGI:

Free Editorial Entry

Please fill in the details requested below and post this form to-day.
The information is for editorial use only: no obligation is involved.

WHO'S WHO AMONG POLES

(Commonwealth Edition)

Surname : GRUDZINSKI Names: Antoni

Born (place & year of birth) Wilno 1897

Nationality: polska Naturalisation from:

Educated at: Politechnika Irok, W-wo; Wyższa Szkoła Wojenna rocznik 1926-28. W-wa.

Degrees & decorations: Krzyż Niepodl. V.M.5, K.V.4, O.B.E., L.d'H.5, C.G. avec palme, Belg. C.G. avec palme, Netherlands Bronze Lion, Zł. K.Z. z mieczami, Sr. K.Z.

Wife's Maiden Name & Nationality: Gloria Waldo-English, 1948

Children (place & year of Birth):

Profession: Regular Officer - [redacted]

If specialist, please state branch General Staff - Operation Branch

Outline of career (with dates of appointments) 14-th Lancers 1918-29 and 1933-35, Chief of Staff 2. Cavalry Div. (-1939), Gen. Staff - Operational Branch 1931-32 and 1936-40, C.O. 1. Reconnesse Regt. (-1941), Second in Comand 16. Arm. Brigade 1942-43, Second in Comand 10. Armoured Brigade (-1944), C.O. 10. Armored Brigade 1945-47.

Present position held: President 14 Lancers Regimental Association
V-President 1. Armoured Division Association

Principal works (scientific, literary, artistic - with date of publication):

Zarys Historii Wojennej 1. Dywizji Pancernej - 1964 (wydane jako specj. numer kwartalnika Przegl. Kaw. i Broni Panc.)

Przygotowany do druku „Kawalerowie Orderu Wojennego Virtuti Militari" Wydany zostanie w 1964/65 r.

Supplementary remarks: (if your ancestors came from Poland long time ago please give names and dates):

Address & telephone: 48, Home Park Road, London S.W.19. Tel. Wim. 2025

Date: 26 Marca 1964

Signature : [signature]

Please send this form to:

The Editor, WHO'S WHO AMONG POLES
67 Earls Court Square, London, S.W.5.
Telephone: FRE 3547

Generał Antoni Grudziński

Prastare polskie Wilno, gdzie wieki tworzyły historię Wielkiego Narodu, a zrodzone przez nią uczucia przywiązania do Ojczyzny budowały w okresie niewoli myśl odrodzenia i wolności w sercach młodych filaretów, było kolebką wielu późniejszych bojowników o niepodległość, wśród których znalazło się także imię gen. A. Grudzińskiego.

W tej wschodniej twierdzy polskości słowa wieszcza, rozbrzmiewając przeszłością ojców, potęgowały wśród młodzieży siłę uczuć patriotyzmu i podniecały myśl walki o prawa Narodu. Wyobraźnia młodego Antoniego, pobudzona atmosferą polskich idei, budowała w jego sercu chęć służby Ojczyźnie, która w opiece Matki, "co w Ostrej świeci Bramie", czekała na dzień wyzwolenia.

Dalsze lata nauki gimnazjalnej w Krakowie do roku 1914, w świątyni polskiej przeszłości oraz bezpośrednie obcowanie z historią i niemal tysiącletnią kulturą piastowskich pokoleń, były kolejną podnietą do służby dla wielkiej sprawy.

Wybuch wojny w 1914 r. oraz związana z tym konieczność zmiany miejsca nauki, pchnęły młodego studenta nad brzegi petersburskiej Newy. W tamtejszej Politechnice 1916-1918 umysł jego, chłonąc dobrodziejstwa nauki, równocześnie wzmacniał uczucia polskości spuścizną mickiewiczowskiej myśli, wyrażonej tam niegdyś przez poetę słowami poezji.

*

Dotychczas nieziszczalny sen młodej wyobraźni zaczął przybierać bardziej realne zarysy, kiedy wzburzone umysły rosyjskich rewolucjonistów zrzuciły jarzmo carów. Z rozkładem starego systemu powstała możliwość organizowania polskich oddziałów bojowych. Na pierwszą wiadomość o ich tworzeniu się Antoni Grudziński wstępuje w szeregi P.O.W. w 1917 r. Kiedy bolszewizm, mimo głoszenia wzniosłych zasad wolności, zagroził ich istnieniu młody bojownik zostaje aresztowany wiosną 1918 roku, podczas nieudałej ucieczki do polskich oddziałów w Murmańsku i więziony w Moskwie przez bolszewików. Stąd zdołał jednak uciec do Kubania, gdzie wstępuje do 14 Pułku Ułanów w dywizji gen. Żeligowskiego.

Od lipca 1918 r., jako ułan bierze udział w kampaniach na Kubaniu, w Odessie i Besarabii — na Wołyniu i Podolu, zdobywając na zboczach jazłony zastępcą dowódcy 16 Brygady Pancernej. Następnie krótka funkcja oficera łącznikowego przy dowódcy 21 Grupy Armii, Marszałku Montgomerym, a z chwilą wejścia 1 Dywizji Pancernej do akcji w Normandii, w 1944 r., zostaje mianowany zastępcą dowódcy 10-ej Brygady Kawalerii Pancernej.

Z jego osobą łączą się zwycięstwa podległych mu oddziałów na polach Normandii, krwawe bitwy pod Chambois i na Mont Ormel, znane ogólnie, jako wielkie zwycięstwo Dywizji pod Falaise. Wielokrotnie grupy bojowe polskich oddziałów, dowodzone przez niego, szły do walki o francuskie, belgijskie i holenderskie miasta, zdobywając sławę Polskiemu Narodowi oraz wdzięczność oswobodzonych miast dla żołnierza Dywizji.

Druga Wojna Światowa zbliżała się ku końcowi, kiedy płk. dypl. Antoni Grudzinski zostaje mianowany dowódcą 10 Brygady Kawalerii Pancernej. Pod jego dowództwem oddziały brygady wkraczają na niemiecką ziemię, biorąc odwet na wrogu za wrześniowy najazd na Polskę. Niemcy stawiają zaciekły opór, walcząc niemal o każde osiedle i miasto. Polacy odnoszą zwycięstwa pod Rhede, nad kanałem Kuesten, pod Ashendorf i Papenburgiem i nad rzeką Ledą, dążąc do naznaczonego im celu — do portu Wilhelmshaven. W momencie kiedy pierwsze czołgi brygady dochodzą do granic morskiej twierdzy — Niemcy kapitulują.

*

Dnia 6 maja 1945 r., polski pułkownik, Antoni Grudzinski przyjmuje kapitulację największego portu wojennego Trzeciej Rzeszy i obejmuje władzę nad miastem i bazą morską, jako komendant całego okręgu. W kilka dni potem przeszło 200 jednostek niemieckiej floty kapituluje przed nim i przed brytyjskim admirałem Gould na angielskim okręcie "Royal Rupert".

Podczas okupacji Niemiec płk. Grudzinski prowadzi czynną akcję społeczną w rejonie swojej brygady, roztaczając opiekę nad polskimi ośrodkami — grupującymi się

przybierać bardziej realne zarysy, kiedy wzburzone umysły rosyjskich rewolucjonistów zrzuciły jarzmo carów. Z rozkładem starego systemu powstała możliwość organizowania polskich oddziałów bojowych. Na pierwszą wiadomość o ich tworzeniu się Antoni Grudziński wstępuje w szeregi P.O.W. w 1917 r. Kiedy bolszewizm, mimo głoszenia wzniosłych zasad wolności, zagroził ich istnieniu młody bojownik zostaje aresztowany wiosną 1918 roku, podczas nieudałej ucieczki do polskich oddziałów w Murmańsku i więziony w Moskwie przez bolszewików. Stąd zdołał jednak uciec do Kubania, gdzie wstępuje do 14 Pułku Ułanów w dywizji gen. Żeligowskiego.

Od lipca 1918 r., jako ułan bierze udział w kampaniach na Kubaniu, w Odessie i Besarabii — na Wołyniu i Podolu, zdobywając na zboczach jazłowieckiej góry, w walce o ruiny starego zamczyska, nazwę dla swojego pułku. W kampanii bolszewickiej, w 1920 r., walczy na froncie południowym, gdzie po zwycięstwie nad czerwoną armią kończy się dla niego okres czynnej walki.

*

Pierwsze lata wolnej i niepodległej Polski, to okres szkolenia się w wojennej sztuce — Szkoła Podchorążych 1920 r. i w parę lat później Wyższa Szkoła Wojenna (1926-1928 r.) Następnie służba liniowa w jego ukochanym 14 pułku Ułanów Jazłowieckich w którym pełni służbę od ułana do zastępcy dowódcy pułku.

Dalszy ciąg jego kariery wojskowej jako oficera dyplomowanego to służba w sztabach:

— I oficer i szef sztabu w 2-giej dyw. kaw. (1928-1930).

— Oficer operacyjny w sztabie inspektora armii Lwów.

— Oddz. III operacyjny w Sztabie Głównym (1935-1939 r.) Podczas Kampanii Wrześniowej 1939 r. i w Armii Polskiej na Zachodzie (1940-1941 r.) pełni służbę w Sztabie Naczelnego Wodza — Oddz. Operacyjny.

*

Dalsza Służba w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie, to nie tylko powrót ze sztabu do linii, ale także zmiana broni — z kawalerii na broń pancerną. W nowopowstałej Armii Polskiej, w Anglii, obejmuje dowództwo 1 Pułku Rozpoznawczego, a rok później zostaje mianowany dowódcą 1 Brygady Pancernej. Brygada ta, pod dowództwem gen. Maczka, bierze udział w walkach o Falaise, Chambois, Hill 262, Mont Ormel, Kuesten, pod Ashendorf i Papenburgiem i nad rzeką Ledą, dążąc do naznaczonego im celu — do portu Wilhelmshaven. W momencie kiedy pierwsze czołgi brygady dochodzą do granic morskiej twierdzy — Niemcy kapitulują.

*

Dnia 6 maja 1945 r., polski pułkownik, Antoni Grudzinski przyjmuje kapitulację największego portu wojennego Trzeciej Rzeszy i obejmuje władzę nad miastem i bazą morską, jako komendant całego okręgu. W kilka dni potem przeszło 200 jednostek niemieckiej floty kapituluje przed nim i przed brytyjskim admirałem Gould na angielskim okręcie "Royal Rupert".

Podczas okupacji Niemiec płk. Grudzinski prowadzi czynną akcję społeczną w rejonie swojej brygady, roztaczając opiekę nad polskimi ośrodkami, grupującymi się wykół polskich oddziałów. Po odejściu dywizji do Anglii i po wcieleniu jej do P.K.P.R., zostaje mianowany dowódcą tej jednostki i w randze generała kieruje pracą nad przygotowaniem podległych mu żołnierzy do życia cywilnego.

*

Zasługi wojenne i długoletnia służba Polsce znalazły swoją wypowiedź w wielu wysokich odznaczeniach polskich oraz innych państw. Spośród odznaczeń za czyny bojowe, na uwagę zasługują:

Virtuti Militari kl. V, Krzyż Niepodległości, Krzyż Walecznych 4-krotnie. Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami, Legia Honorowa, Order Imperium Brytyjskiego, francuski Croix de Guerre z palmą, belgijski Croix de Guerre z palmą, holenderski Order de Bronze Leeuv.

Ogółem udekorowany 26 orderami i medalami polskimi i zagranicznymi m.in. amerykańskim Order of Lafayette.

Obecnie, jako urzędujący wiceprezes Związku Kół Dywizyjnych, wiceprezes Zrzeszenia Kół Pułkowych Kawalerii oraz członek zarządu Koła Generałów i Wyższych Dowódców, bierze czynny udział w życiu tych organizacji, oddając się ze szczególnym poświęceniem pracy wśród kół jego pancernej dywizji.

Generał Antoni Grudziński bezsprzecznie jest jednym z czołowych przywódców i niejako łącznikiem między grupami żołnierzy dziś rozsianymi po całym świecie.

Z POBYTU GEN. GRUDZIŃSKIEGO W METROPOLII NOWOJORSKIEJ

Niedawno odwiedził USA jeden z wybitnych dowódców Wojsk Polskich na uchodźstwie, gen. bryg. Antoni Grudziński. Przybył tu na zaproszenie min. dra Juliusza Szygowskiego na XIV Zjazd Sk. Narodowego w Chicago, jako delegat Insp. Gen. S.Z., gen. Zygmunta Bohusza-Szyszko. Przy tej okazji odświeżył on kontakty z b. żołnierzami i odwiedził niektóre instytucje polonijne. Przyjazd jego zbiegł się z 38. rocznicą wybuchu II wojny światowej i wśród b. żołnierzy nasunął wiele reminiscencji i refleksji.

Gen. Grudziński zapisał się w historii szczególnie dobrze. Znamy go przede wszystkim jako zastępcę dowódcy, a później dowódcę 10. Brygady Kawalerii Pancernej, która w II wojnie światowej zdobyła liczne miasta niemieckie. 6 maja 1945 r. gen. Grudziński przyjął kapitulację największego portu wojennego Trzeciej Rzeszy, Wilhelmshafen - z 200 jednostkami "niezwyciężonej" niemieckiej floty.

Po zakończeniu działań wojennych, protestując przeciw układom mocarstw zachodnich z Moskwą w Teheranie i w Jałcie, generał wybiera niełatwe życie na uchodźstwie i staje w pierwszym szeregu dalszych zmagań o nieprzedawnione prawa Narodu Polskiego do zasłużonej wolności i niepodległości. Toteż patriotyczna Polonia, a szczególnie emigracja żołnierska, witała go b. serdecznie.

Generała Grudzińskiego witały na lotnisku La Guardia delegacje, na czele z prezesem Nowojorskiego Komitetu Sk. Narodowego, Adamem Łyczakiem, i krajowym prezesem SPK Januszem Krzyżanowskim. Złożył on wizyty w Instytucie Piłsudskiego, Instytucie Naukowym, w "Nowym Dzienniku", w Zarządzie Głównym SWAP oraz spotkał się z drem Karłowiczem, prezesem Komitetu Skarbu Narodowego w Filadelfii.

Komitet Skarbu Narodowego w Nowym Jorku podejmował go w Domu Żołnierza. Pod nieobecność chorego prezesa Łyczaka w gorących słowach powitał generała wiceprez. Komitetu, dr J. Zaprawa-Ostromęcki.

Z kolei przemawiał gen. Grudziński, którego słowa nagrodzono burzą oklasków.

Antoni Grudziński, gen. brygady.

Ostromęcki, adiutant gen. SWAP Zb. Konikowski, mec. M. Geissler, wiceprezes T. Dziekanowski, L. Michael, J. Stanisz, L. Wiśniewski, komendant Okręgu II SWAP E. Kaleniak, komendant J. Basiaga, S. Rynkiewicz, J. Krasnodębski, inż. Cz. Zbierański, A. Stadnik, kpt. Gruszczyński i inni.

Oddzielnie gościł generała serdecznie w swojej siedzibie Zarząd Główny SPK, nac czele z prezesem J. Krzyżanowskim. Po powitalnym przemówieniu prezesa przemawiał gen. Grudziński, którego wypowiedź spotkała się ze szczerym uznaniem i gorącym przyjęciem. Znowu burza [illegible] i owacji. Zasypano generała różnymi pytaniami. Na zebraniu tym, poza członkami Zarządu Głównego i przedstawicielami licznych kół SPK, zabierali głos: komendant nacz. Rudnicki oraz reprezentanci Placówek SWAP, ze Stowarzyszenia Wet. Maryanarki Wojennej, wiceprez. Łopuch, prez. Skrzydła Lotników w N.Y., pułkownik W. Kołaczkowski, z Komitetu Skarbu Narodowego dr Jan Z. Ostromęcki i S. Rynkiewicz, z Instytutu Piłsudskiego red. dr T. Siuta, z Ligi Morskiej inż. Bilicki, delegacja Koła A.K. na czele z Kotyńskim, prez. Kongresu Polonii w New Jersey, R. Smyczek, mec. S. Jordanowski, kpt. dr J. Niemirow oraz prez. Towarzystwa Lekarskiego "Medicus", prof. dr J. Danek.

Generał był też gościem honorowym i przemawiał na bankiecie Okr. II SWAP z okazji 60. rocznicy Czynu Zbrojnego Polonii Amerykańskiej.

Pobyt gen. Grudzińskiego w USA będziemy pamiętać długo. Rozmowy jego z licznymi b. towarzyszami broni nacechowane były życzliwością, żołnierską koleżeńskością i troską o Kraj. Przyczyniły się one niewątpliwie do większego zespolenia patriotycznej Polonii i powojennej emigracji wokół prawowitych władz R.P. w walce o pełną niepodległość Polski i jej lepsze jutro.

J.Z.O.

nasunął wiele refleksji.

Gen. Grudziński zapisał się w historii szczególnie dobrze. Znamy go przede wszystkim jako zastępcę dowódcy, a później dowódcę 10. Brygady Kawalerii Pancernej, która w II wojnie światowej zdobyła liczne miasta niemieckie. 6 maja 1945 r. gen. Grudziński przyjął kapitulację największego portu wojennego Trzeciej Rzeszy, Wilhelmshafen - z 200 jednostkami "niezwyciężonej" niemieckiej floty.

Po zakończeniu działań wojennych, protestując przeciw układom mocarstw zachodnich z Moskwą w Teheranie i w Jałcie, generał wybiera niełatwe życie na uchodźstwie i staje w pierwszym szeregu dalszych zmagań o nieprzedawnione prawa Narodu Polskiego do zasłużonej wolności i niepodległości. Toteż patriotyczna Polonia, a szczególnie emigracja żołnierska, witała go b. serdecznie.

Generała Grudzińskiego witały na lotnisku La Guardia delegacje, na czele z prezesem Nowojorskiego Komitetu Sk. Narodowego, Adamem Łyczakiem, i krajowym prezesem SPK Januszem Krzyżanowskim. Złożył on wizyty w Instytucie Piłsudskiego, Instytucie Naukowym, w "Nowym Dzienniku", w Zarządzie Głównym SWAP oraz spotkał się z drem Karłowiczem, prezesem Komitetu Skarbu Narodowego w Filadelfii.

Komitet Skarbu Narodowego w Nowym Jorku podejmował go w Domu Żołnierza. Pod nieobecność chorego prezesa Łyczaka w gorących słowach powitał generała wiceprez. Komitetu, dr J. Zaprawa-Ostromęcki.

Z kolei przemawiał gen. Grudziński, którego słowa nagrodzono burzą oklasków. Uczestnicy tego spotkania, wśród których znaleźli się przedstawiciele organizacji kombatanckich, spontanicznie powstali z miejsc i zgotowali generałowi serdeczną owację. Odśpiewano "Sto lat".

Z nostalgią wspominano minione lata i zadawano generałowi różne pytania. Wokół obecnej sytuacji w Polsce i zadań emigracji wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos: komendant nacz. SWAP, R. Rudnicki, prezes SPK, J. Krzyżanowski, dr J.Z.

Antoni Grudziński, gen. brygady.

Ostromęcki, adiutant gen. SWAP Zb. Konikowski, mec. M. Geissler, wiceprezes T. Dziekanowski, L. Michael, J. Stanisz, L. Wiśniewski, komendant Okręgu II SWAP E. Kaleniak, komendant J. Basiaga, S. Rynkiewicz, J. Krasnodębski, inż. Cz. Zbierański, A. Stadnik, kpt. Gruszczyński i inni.

Oddzielnie gościł generała serdecznie w swojej siedzibie Zarząd Główny SPK, nac czele z prezesem J. Krzyżanowskim. Po powitalnym przemówieniu prezesa przemawiał gen. Grudziński, którego wypowiedź spotkała się ze szczerym uznaniem i gorącym przyjęciem. Znowu burza oklasków i owacji. Zasypano

Niemirow oraz prez. Towarzystwa Lekarskiego "Medicus", prof. dr J. Danek.

Generał był też gościem honorowym i przemawiał na bankiecie Okr. II SWAP z okazji 60. rocznicy Czynu Zbrojnego Polonii Amerykańskiej.

Pobyt gen. Grudzińskiego w USA będziemy pamiętać długo. Rozmowy jego z licznymi b. towarzyszami broni nacechowane były życzliwością, żołnierską koleżeńskością i troską o Kraj. Przyczyniły się one niewątpliwie do większego zespolenia patriotycznej Polonii i powojennej emigracji wokół prawowitych władz R.P. w walce o pełną niepodległość Polski i jej lepsze jutro.

J.Z.O.

ENTRY	CORRECTIONS
Col. G.C.M.with swords,S.C.M., GRUDZINSKI, Antoni; O.B.E., V.M.5,I.C.,C.V4, L.d'H.5, C.C. avec palme, B.C.G.avec palme, ... S.C./Wars.28/; ~~Formerly Pol. regular cavalry Officer~~ / ret.1948/ now V-Chairman,I Armoured Div.Assoc., London; author "Zarys Historii Wojennej I Dyw.Pancernej" Lond.1964 and "Kawalerowie orderu wojennego Virtuti Militari",Lond.1965; b. Wilno 1897; ~~left Poland~~ 1939 with army in WW2	... N.L. /Nederlandsche Leeuw/ ale której klasy

Śp. Antoni Grudziński

GENERAŁ BRYGADY

Wice Prezes Związku Kol. 1 Dyw. Pancernej
Odznaczony najwyższymi odznaczeniami Polskimi i Alianckimi.
Zginął śmiercią tragiczną w Anglii.
Cześć Jego pamięci!

Janusz Pawełkiewicz
Delegat 1. Dywizji Pancernej
w Brazylii

POŻEGNANIE GENERAŁA BRYGADY ANTONIEGO GRUDZIŃSKIEGO

Te słowa pożegnania wypowiadam z największą powagą i głębokim wzruszeniem, jak to się ongiś czyniło w latach, gdyśmy stali nad trumną kolegi, który padł na polu walki. Gen. Antoni Grudziński nigdy bowiem nie przestał być w służbie i tak jak całe swe życie żołnierskie jej poświęcił, padł w tragicznym wypadku w dniu 1 grudnia 1981 r. w Londynie, spiesząc pełen werwy na odprawę zwołanego przezeń Zarządu Zrzeszenia Kół Pułkowych 1 Dywizji Pancernej w Instytucie Polskim i Muzeum im. Generała Sikorskiego. Na tę ostatnią odprawę dywizyjną już nie zdążył — on tak zawsze punktualny — a koledzy natychmiast o wypadku powiadomieni pobiegli na ratunek do szpitala St. Stevens, gdzie wkrótce zmarł nie odzyskawszy przytomności. Tak więc w służbie przezeń ukochanej zakończył swe życie w 84 roku swego żołnierskiego życia.

W uznaniu jego zasług Pan Prezydent Rzeczypospolitej Edward Raczyński nadał mu pośmiertnie Komandorię Orderu Polonia Restituta.

Opuszczone po nim stanowisko urzędującego prezesa Zarządu Zrzeszenia Kół Oddziałowych 1 Dywizji Pancernej objął Jerzy Wasilewski. Praca dywizyjna będzie szła dalej.

LHD Brazylia 16.2.1982

Gen. Klemens Rudnicki

"TP" 12/XII/81

S. † P

GENERAŁ BRYGADY

ANTONI GRUDZIŃSKI

OSTATNI DOWÓDCA 10 BRYGADY KAWALERII PANCERNEJ

kawaler Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski i Orderu Virtuti Militari V klasy, odznaczony Krzyżem Niepodległości, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, brytyjskim OBE, belgijskim Croix de Guerre z palmami, francuskim Orderem Legii Honorowej i holenderskim De Bronze Leeuw, gorliwy kronikarz epopei walk 1. Dywizji Pancernej, których utrwalenie wypełniło bez reszty jego życie, odszedł nagle w czasie pełnienia obowiązków 1 grudnia 1981

Drogiego dowódcę, towarzysza wielu radośnie spędzonych razem chwil z żalem żegnają

OFICEROWIE 10 BRYGADY KAWALERII PANCERNEJ

Msza św. żałobna zostanie odprawiona w Brompton Oratory w Londynie w poniedziałek 14 grudnia o godz. 2.

3183

"TP" 18/XII/1981

S. † P

GENERAŁ BRYGADY

ANTONI GRUDZIŃSKI

Odszedł człowiek o wielkim i szlachetnym sercu, zawsze skromny i cichy, wierny i oddany w przyjaźni.

Takim go będziemy pamiętać w naszych modlitwach i sercach.

Pogrążeni w żalu

RÓŻA I TADEUSZ MUSZYŃSCY

Niech Cię, drogi Generale, Panna Jazłowiecka przygarnie do serca swojego.

3211

5/XII/1981 TP

S † D

ANTONI GRUDZIŃSKI

GENERAŁ BRYGADY

ur. 17 listopada 1897 w Wilnie, zmarł w następstwie tragicznego wypadku drogowego w Londynie 1 grudnia 1981.

O bolesnej stracie zawiadamiają

ŻONA
DWIE SIOSTRY
SIOSTRZENICA I SIOSTRZEŃCY
Z RODZINAMI

Data pogrzebu będzie podana później.

Zamiast kwiatów prosimy o składanie darów na Fundusz Sztandarów w Instytucie i Muzeum im. gen. Sikorskiego (20 Princes Gate, Londyn SW7).

3166

"TP" 10/XII/81

S. † D.

ANTONI GRUDZIŃSKI

GENERAŁ BRYGADY

ULAN JAZŁOWIECKI OD 1918 ROKU

kawaler Orderu Virtuti Militari, odznaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych czterokrotnie oraz innymi odznaczeniami polskimi i zagranicznymi, zmarł 1 grudnia 1981 w Londynie.

Żegnamy seniora pułku z prawdziwym żalem

ULANI JAZŁOWIECCY

3179

"TP" 14/XII/81

S. † P

ANTONI GRUDZIŃSKI

GENERAŁ BRYGADY

ostatni dowódca 10 Brygady Kawalerii Pancernej, zmarł w następstwie tragicznego wypadku drogowego 1 grudnia 1981 w Londynie.

Wielce zasłużonego dowódcę i przyjaciela żegnają

ŻOŁNIERZE 10. BRYGADY KAWALERII PANCERNEJ

3197

Upamiętnić

IN MEMORY of the late major general Antoni Grudziński OBE whom we are proud to have had as our next-door neighbour Lieut. Col. W. J. G. Ruel (late R. A) and Mrs. H. N. Ruel donated £5. Fundacja Sztandarów PSZ (20 Princes Gate, London SW7). 1705

"TP" 24/XII/1981